

Závěrečná zpráva z řešení soutěžícího o získání (nehodící se škrtněte):

- **resortní ceny MV za inovaci v územní veřejné správě za rok 2006**
- ~~resortní ceny MV z kvalitu v územní veřejné správě "Organizace zvyšující kvalitu veřejné služby za rok 2006"~~
- ~~resortní ceny MV za kvalitu v územní veřejné správě "Organizace dobré veřejné služby za rok 2006"~~

1. Stručný název řešení

System bezpečnosti informací podle normy ISO 27001

2. Autor zprávy (celé jméno včetně titulů, funkce, organizace, kontaktní údaje)

Irena Ševelová
MÚ Šlapanice
Manažerka systému managementu
Tel: 724 270 853
Fax: 533 304 661
Email: sevelova.i@slapanice.cz

3. Stručný popis organizace (nebo organizací) kde bylo řešení aplikováno

Poslání a působnost městského úřadu upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Městský úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Městský úřad v oblasti přenesené působnosti zajišťuje výkon státní správy svěřené mu právními předpisy. Při výkonu samostatné působnosti se městský úřad řídí zákony a jinými právními předpisy vydanými na základě zákona v platných zněních. Při výkonu přenesené působnosti se městský úřad řídí zákony, jinými právními předpisy vydanými na základě zákonů v platných zněních, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a návrhy opatření, popřípadě rozhodnutím krajského úřadu.

V oblasti samostatné působnosti se městský úřad odpovídá zastupitelstvu a radě. Dozor nad výkonem samostatné i přenesené působnosti městského úřadu vykonává Krajský úřad Jihomoravského kraje a Ministerstvo vnitra ČR.

Podle vyhlášky č. 388/2002 Sb. o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních odvodů obcí s rozšířenou působností v platném znění, kterým se určují pověřené obecní úřady, zajišťuje Městský úřad Šlapanice výkon přenesené působnosti v územních obvodech těchto měst a obcí:

Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Hajany, Hostěnice, Jiřkovice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Podolí, Ponětovice, Popůvky, Pozořice, Prace, Prstice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Sívce, Sokolnice, Střelice, Šlapanice, Telnice, Troubsko, Tvarožná, Újezd u Brna, Velatice, Viničné Šumice, Vranov a Želešice.

Na základě uzavřených kooperačních veřejnoprávních smluv v oblasti výkonu přenesené působnosti zabezpečuje dočasně MÚ Šlapanice pro správní obvody následující měst tyto činnosti:

Ivančice

- sociálně – právní ochrana dětí

Kuřim

- sociálně – právní ochrana dětí

Struktura Městského úřadu Šlapanice

Městský úřad tvoří starosta, místostarostové, tajemník městského úřadu a zaměstnanci Města Šlapanic zařazení do městského úřadu. Městský úřad se člení na odbory. Odbory se složitější strukturou se člení dále na oddělení.

Městský úřad Šlapanice se člení na tyto odbory:

- Kancelář tajemníka

- Obecní živnostenský úřad
- Odbor dopravy
- Odbor finanční
- Odbor investic a správy majetku
- Odbor sociální
- Odbor školství
- Odbor vnitřních věcí
- Odbor životního prostředí
- Odbor řízení a kontroly
- Stavební úřad

4. Popis řešení

Co je podstata tohoto řešení?

Ustavení systému managementu bezpečnosti informací

- *Definice rozsahu, politiky a systematického přístupu k ohodnocení rizik ISMS.*
- *Identifikace a ohodnocení rizik a variant pro jejich zvládnání.*
- *Výběr cílů kontrol pro zvládnání rizik.*
- *Prohlášení o aplikovatelnosti.*
- *Souhlas vedení organizace s navrhovanými zbytkovými riziky a oprávnění k zavedení a provozu ISMS.*

Provozování systému managementu bezpečnosti informací

- *Formulace a zavedení plánu zvládnání rizik.*
- *Zavedení stanovených kontrol pro zvládnání rizik.*
- *Realizace vzdělávání zaměstnanců pro zvyšování jejich bezpečnostního povědomí.*
- *Řízení provozu a zdrojů.*
- *Zavedení postupů reagujících na bezpečnostní incidenty.*

Monitorování systému managementu bezpečnosti informací

- *Monitorování a provádění dalších kontrol.*
- *Pravidelné přehodnocování ISMS.*
- *Přehodnocování zbytkového a akceptovatelného rizika s ohledem na změny týkající se úřadu.*
- *Provádění plánovaných interních auditů ISMS.*
- *Přehodnocování ISMS vedením úřadu.*
- *Evidence všech činností a událostí, které mohou mít dopad na ISMS.*

Zlepšování systému managementu bezpečnosti informací

- *Zavádění identifikovaných možností vylepšení ISMS.*
- *Provádění odpovídajících nápravných a preventivních opatření.*
- *Projednávání činností a výsledků se všemi zainteresovanými stranami.*

Další podmínky pro efektivní budování a řízení systému managementu bezpečnosti informací

- *Stanovení všeobecných požadavků na dokumentaci ISMS.*
- *Stanovení požadavků na řízení dokumentů a řízení záznamů úřadu.*
- *Získání závazku vedení vůči vybudování, zavedení, provozu, monitorování, přezkoumávání, udržování a zlepšování ISMS.*
- *Zajištění zdrojů pro budování a řízení ISMS.*

Uveďte klíčová slova, která jej nejlépe vystihují.

- Příručka managementu
- Neshoda
- Analýza hrozeb a rizik
- Politika bezpečnosti informací MÚ Šlapanice
- Registr aktiv

K jakým kritériím a subkritériím modelu CAF má vztah (pokud je to možné stanovit)?

- **Kritérium 1: Vedení**
Subkritérium 1.1.-Nasměrování organizace: vypracování a sdělování vize, poslání a hodnot
Subkritérium 1.4. -Řízení vztahů s politiky a jinými zainteresovanými stranami
- **Kritérium 2: Strategie a plánování**
Subkritérium 2.1.-Shromažďování informací týkajících se současných a budoucích potřeb zainteresovaných stran
Subkritérium 2.2.-Vypracování, přezkoumání a aktualizování strategie a plánování
Subkritérium 2.3. -Uplatňování strategie a plánování v celé organizaci
- **Kritérium 3: Pracovníci**
Subkritérium 3.2.-Identifikování, rozvíjení a využívání kompetencí pracovníků a přizpůsobování osobních, týmových a organizačních záměrů a cílů
Subkritérium 3.3. Zapojení pracovníků rozvíjením dialogu a zmocněním
- **Kritérium 4: Partnerství a zdroje**
Subkritérium 4.5 Řízení technologií
Subkritérium 4.6 Řízení (správa) budov a aktiv
- **Kritérium 5: procesy**
Subkritérium 5.1 Identifikace, navrhování, řízení a zlepšování procesů
Subkritérium 5.2 Rozvíjení a poskytování služeb a produktů při zapojování zákazníků/občanů
Subkritérium 5.3 Plánování a řízení modernizace a inovace
- **Kritérium 9: Klíčové výsledky činností a výkonnosti**
Subkritérium 9.1 Trendy výsledků organizace při dosahování cílů
Subkritérium 9.2 Finanční výkonnost

Důvod a cíle:

- Co bylo důvodem pro vznik řešení a jaké byly jeho cíle?

Normu ISO 17799 (ISO 27001), která se zabývá managementem bezpečnosti informací, jsme zvolili proto, že stanovuje a definuje dokumentovaný systém řízení bezpečnosti informací (ISMS) v organizaci. Prakticky to znamená, že pokrývá všechny aspekty získávání, zpracovávání a ukládání informací informačních systémů a technologií organizace a to v papírové i v elektronické podobě.

Cíle:

1. Zvýšit bezpečnost úřadu.
2. Efektivnější plánování a řízení bezpečnosti informací.
3. Vyšší důvěra klientů a spolupracujících institucí.
4. Přesnější a spolehlivější bezpečnostní audit.
5. Snížení rizik bezpečnostních incidentů.
6. Zvýšená bezpečnost při vstupech do celostátních registrů

- Byly tyto cíle měřitelné?
ano
- Pokud ano, byly měřeny / kvantifikovány?
- Analýza rizik

4. Implementace:

- Jaké byly do řešení zapojené hlavní zainteresované strany?
 - Zaměstnanci MÚ Šlapanice
 - Starostové správního obvodu
 - Klienti
 - Občané
- Kdo byl za řešení zodpovědný?
Irena Ševelová
Manažerka systému managementu
- Jaké nástroje / prostředky / metody byly použity?

- Analýza rizik
- Vzdělávací programy
- Kým bylo řešení podporováno?
- Vedení MÚ
- Zaměstnanci MÚ
- Vedení města
- Rada města
- Zastupitelstvo města
- Jihomoravský kraj
- Jak jste získali podporu Vašich zaměstnanců?
- Odbourání předsudků (např. manažerské metody nepatří do státní správy, zvýšení administrativy..)
- Řada odborných školení
- Nastavení motivačního programu
- Hlášení neshod
- Na jaké překážky jste narazili a jak jste je překonali (je důležité identifikovat bariéry a chyby stejně jako úspěchy)?
- Malé množství zkušeností v oblasti zavádění manažerských metod ve státní správě
- Počáteční nedůvěra zaměstnanců

5. Nejvýznamnější výsledky řešení

- Jaké byly hlavní výsledky?
- Zvýšená bezpečnost úřadu.
- Efektivnější plánování a řízení bezpečnosti informací.
- Vyšší důvěra klientů a spolupracujících institucí.
- Přesnější a spolehlivější bezpečnostní audity.
- Snížení rizik bezpečnostních incidentů.
- Zvýšená bezpečnost při vstupech do celostátních registrů.

- Jak jste zjistili, jakých výsledků jste dosáhli?

Prostřednictvím dokumentu Analýza rizik byly definovány a monitorovány největší bezpečnostní rizika. Na základě této analýzy jsme mohli připravit preventivní opatření a rizikům předejít.

- Jaké nástroje pro jejich měření jste použili a jak hodnověrné jsou důkazy?

- Analýza rizik
- Hlášení neshod

Analýza rizik a Neshody představují objektivní dokumenty prostřednictvím kterých se eliminují a odstraňují rizika i neshody na MÚ.

Vyskytly se nějaké specifické faktory, které mohly ovlivnit úspěch tohoto řešení?

Během zavádění normy ISO 27001 mimo zmíněných překážek se nevyskytly žádné specifické faktory, které by ovlivnily úspěch zavedení tohoto systému.

- Projevil se nějaký negativní či pozitivní vedlejší účinek?

Při zavádění normy ISO 27001 se projevíly tyto vedlejší pozitivní účinky

- Nastavení stejné formální úpravy dokumentů
- Podpora zájmu při zavádění dalších, dnes již probíhajících manažerských metod jako jsou metody CAF (zlepšování formou sebehodnocení) a Benchmarking (porovnávání s výsledky a ukazateli jiných úřadů).

6. Inovativnost a přenositelnost dobré praxe

- Je toto řešení nové či inovativní, a pokud ano, v jakém smyslu?

Systému managementu bezpečnosti informací podle požadavku normy ISO 27001 dosud nebyl zaveden na žádném městském úřadu v České republice. Je to pravděpodobně dáno obtížností a zejména neznalostí způsobu implementace ISMS v prostředí institucí veřejné správy. Přitom právě zavedení ISMS má pro městské úřady značný význam, protože při své činnosti zpracovávají velké množství osobních údajů a velmi často vstupují do celostátních registrů.

Městský úřad Šlapanice se stal prvním městským úřadem v České republice se zavedeným a certifikovaným ISMS. Prokázal tak možnost plnohodnotné implementace ISMS na městských úřadech a shromáždil dostatek podkladů, které mohou usnadnit zavádění ISMS na dalších městských úřadech.

- Může být nebo bylo již toto řešení přeneseno / aplikováno v jiné organizaci či sektoru? Pokud ano, které jeho základní prvky? Nebo jste v tomto případě sami využili dobrou praxi od jiných organizací?

Zavedení Systému managementu bezpečnosti informací podle normy ISO 27001 není zatím ještě bohužel rozšířeno ve státní správě. MÚ Šlapanice byl prvním úřadem, který tuto normu certifikoval. Zkušenosti, které jsme při implementaci Systému managementu bezpečnosti informací získali bychom rádi předali dalším organizacím státní správy.

- Jaké nejdůležitější poznatky / zkušenosti jste při realizaci řešení získali?
 - Zkušenost se zaváděním moderních manažerských metod ve státní správě
 - Zavádění motivačních prvků ve státní správě
 - Eliminace rizik
 - Efektivnější plánování a řízení bezpečnosti informací

- Jaké je Vaše doporučení pro ty, kteří se zajímají o implementaci tohoto řešení ve své organizaci?
 - Vhodný výběr konzultační agentury
 - Výměna zkušeností s jinými Městskými úřady, které normu ISO 9001 již mají implementovanou
 - Důraz na školení a motivaci zaměstnanců
 - Důraz na informovanost a odstranění předsudků o moderních manažerských metodách ve státní správě

7. Přílohy

Nejsou

datum:29.září.2006

podpis:Irena Ševelová